

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

988

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *zandwinning* (ingezonden 13 oktober 2020).

Antwoord van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 2 december 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Baggeraars op de korrel»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het bericht

Vraag 2

Beaamt u de conclusie van het bericht dat zand na water de meest gebruikte natuurlijke hulpbron ter wereld is, maar dat de voorraad bruikbaar zand eindig is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ik kan dat niet beoordelen op basis dit bericht, maar voor Nederland geldt dat het zand afkomstig uit de Noordzee niet schaars te noemen is. Wereldwijd ligt dat mogelijk anders.

Vraag 3

Klopt het dat uit de milieueffectrapportage (m.e.r.) voor zoutwinning onder de Waddenzee blijkt dat de bodem onder het Wad met meer dan een meter kan zakken als gevolg van deze vorm van mijnbouw? Zo nee, waarom niet?²

Antwoord 3

Hoeveel de dieper gelegen aardlagen onder de wadplaten dalen als gevolg van de zoutwinning hangt af van de mate van productie en van de ligging van de zoutcavernes. In de MER worden verschillende scenario's bestudeerd. Er is niet voor een scenario gekozen met een dergelijk grote bodemdaling. Het winningsplan van Frisia is zo ingericht dat deze diepe bodemdaling in

¹ De Groene Amsterdammer, 22 januari 2020 «Baggeraars op de korrel» (<https://www.groene.nl/artikel/baggeraars-op-de-korrel>)

² ESCO European salt company / Frisia Zout B.V., 14 december 2012 «Winningsplan voor winningsvergunning «Havenmond»» (<http://www.commissiemer.nl/docs/mer/p28/p2852/2852-009winningsplan.pdf>)

2052 (einde winning) minder is dan een meter. Wellicht ten overvloede wijs ik er op dat de bodemdaling zich niet aan het wadoppervlak manifesteert als gevolg van de natuurlijke aangroei van de wadplaten.

Vraag 4

Hoeveel zand is er (bij benadering) nodig om de verwachte bodemdaling onder de Waddenzee door zout- en gaswinning te compenseren?

Antwoord 4

Voor de zoutwinning door Frisia Zout BV is berekend dat $9,15 \times 10^6$ m³ zand nodig is voor de compensatie³.

Voor de bodemdaling door de gaswinning MLV (Moddergat, Lauwers en Vierhuizen, ook wel gaswinning Waddenzee genoemd) is berekend dat tot 2050 $1,51 \times 10^6$ m³ zand nodig is voor de compensatie⁴.

Vraag 5

Waar gaat dit zand gewonnen worden of wat is de herkomst van dit zand?

Antwoord 5

Het zand is afkomstig vanuit de Noordzee en wordt gewonnen in een zone die ligt tussen de 20 meter dieptelijn en de 12 mijls-lijn uit de kust.

Vraag 6

Is het winnen van zand om schade door mijnbouw te compenseren wat u betreft een nuttige toepassing van een schaars goed? Zo ja, waarom?

Antwoord 6

Ik onderschrijf het uitgangspunt dat je zorgvuldig moet omgaan met schaars goed. De situatie in relatie tot de beschikbaarheid van zand varieert echter wereldwijd. Voor Nederland geldt dat het zand afkomstig uit de Noordzee niet schaars te noemen is. Wereldwijd kan dat dus anders liggen.

Vraag 7

Hanteert u een voorrangsregeling voor het gebruik van deze steeds schaarser wordende grondstof? Zo ja, kunt u die met de Kamer delen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

In het Nationaal Waterplan 2016–2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 31 710, nr. 45) heeft het kabinet aangegeven dat binnen de Europese kaders (Kaderrichtlijn Water, Kaderrichtlijn Mariene Strategie, Vogel- en Habitatrichtlijn en Verdrag van Malta) prioriteit wordt geven aan activiteiten die van nationaal belang zijn voor Nederland. Dit betekent o.a. dat er voldoende ruimte is voor zandwinning ten behoeve van kustbescherming, het tegengaan van overstromingsrisico's en ophoogzand voor op het land. Zandwinning ten behoeve van kustsuppleties en ophoogzand is van nationaal belang en daartoe is een specifieke zone gereserveerd waar zand gewonnen mag worden, zie antwoord op vraag 5.

Voor de zandwinning zijn kaders ontwikkeld in de MER, die loopt tot 2027.

Vraag 8

Beaamt u dat het gebruik van zand door private ondernemingen om de bodemdaling door gas- en zoutwinning te compenseren moreel onethisch en disproportioneel kan zijn in vergelijking met de beschikbare hoeveelheid zand, die tevens nodig is om de Nederlandse kust nu en in de toekomst te kunnen beschermen? Zo nee, waarom niet?

³ Bron: Arcadis, 2013. Passende beoordeling zoutwinning onder de Waddenzee; FRISIA ZOUT B.V. Arcadisrapport met kenmerk 076816298:A.4 – Definitief; d.d. 1 oktober 2013

⁴ Bron: Wang, Z.B., 2–013., Deltaresrapport Herberekening behoefte aan zandsuppletie in verband met bodemdaling door gaswinning uit Waddenzee velden op basis van winningsplan Moddergat, Lauwersoog, Vierhuizen 2011 en Meet- en regelcyclus 2012

Antwoord 8

Nee, de afweging heeft plaatsgevonden ten behoeve van het Nationaal Waterplan 2016–2021. Zandwinning ten behoeve van kustsuppleties en ophoogzand is van nationaal belang en daartoe is een specifieke zone gereserveerd waar zand gewonnen mag worden voor van kustbescherming, het tegengaan van overstromingsrisico's en ophoogzand voor op het land.

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het wetgevingsoverleg Mijnbouw/ Groningen op donderdag 29 oktober 2020?

Antwoord 9

Dit is vanwege het verzamelen van de benodigde informatie helaas niet gelukt.